ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πρόγραμμα Επιμόρφωσης

- Νεοεισερχομένων
- Μεντόρων

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ 2012

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΤΟΜΕΑΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πρόγραμμα Επιμόρφωσης
- Νεοεισερχομένων
- Μεντόρων

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

© **Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, 2012**

Γενική εποπτεία:
Δρ Αθηνά Μιχαηλίδου-Ευριπίδου
Διευθύντρια Π.Ι.

Εποπτεία:
Δρ Έλενα Χατζηκακού
Πρώτη Λειτουργός Π.Ι.

Σχεδιασμός εξωφύλλου - Ηλεκτρονική σελίδωση:
Θεόδωρος Κακουλλής

Συντονισμός Προγράμματος:
Δρ Λεύκιος Νεοφύτου
Αντωνία Σπυροπούλου

Περιεχόμενα

Προλογικό σημείωμα 7

Μέρος Α΄

Εισαγωγή στο Πρόγραμμά Εισαγωγικής Επιμόρφωσης

- Σημασία και αναγκαιότητα του Προγράμματος 10
- Βασικοί άξονες δεξιοτήτων / ικανοτήτων (competences) νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών 15
- Ανάλυση Δεξιοτήτων / Ικανοτήτων (competences) Νεοεισερχομένων Εκπαιδευτικών 16

Μέρος Β΄

Δομή και περιεχόμενο Προγράμματος Εισαγωγικής Επιμόρφωσης

Ι. Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Νεοεισερχόμενων Εκπαιδευτικών Δημοτικής Εκπαίδευσης

α. Χρονικές φάσεις του Προγράμματος 23
β. Περιεχόμενο και αναλυτική περιγραφή φάσεων 23
γ. Αξιολόγηση του Προγράμματος 28
δ. Παρακολούθηση του Προγράμματος 29
ε. Επίδομα επιμόρφωσης 29
στ. Διδάσκοντες 29

ΙΙ. Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Μεντόρων για Νεοεισερχόμενους Εκπαιδευτικούς Δημοτικής Εκπαίδευσης

α. Χρονικές φάσεις του Προγράμματος 35
β. Περιεχόμενο και αναλυτική περιγραφή φάσεων 35
γ. Αξιολόγηση του Προγράμματος 37
δ. Παρακολούθηση του Προγράμματος 38
ε. Επίδομα επιμόρφωσης 38
στ. Διδάσκοντες 39

Προλογικό σημείωμα

Η στήριξη των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών αποτελεί βασικό στόχο αρκετών εκπαιδευτικών συστημάτων σε διάφορες χώρες. Στον ευρωπαϊκό χώρο, η ανάγκη και η ευθύνη για την παροχή στήριξης προς τους νεοεισερχόμενους εκπαιδευτικούς έχει διατυπωθεί στην άτυπη συνάντηση των Υπουργών Παιδείας των χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σεπτέμβρης 2009), κατά την οποία αποφασίστηκε η παροχή επαρκούς στήριξης στους νεοεισερχόμενους εκπαιδευτικούς κατά τα πρώτα χρόνια της υπηρεσίας τους, σε όλες τις χώρες μέλη της Ε.Ε.

Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου προσφέρει για πέμπτη σχολική χρονιά το Πρόγραμμα Εισαγωγικής Επιμόρφωσης Νεοεισερχομένων εκπαιδευτικών και Μεντόρων, το οποίο εφαρμόζεται μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου (Ιούλιος, 2008).

Στόχος του προγράμματος είναι τόσο η στήριξη των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών όσο και η καλλιέργεια κουλτούρας συνεργασίας μέσα στη σχολική μονάδα. Η εφαρμογή του θεσμού του μέντορα, ως μεθόδου ενίσχυσης των νεοεισερχομένων εκπαιδευτικών, συμβάλλει παράλληλα στην προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη τόσο των μεντόρων όσο και των νεοεισερχομένων. Στα πλαίσια του Προγράμματος, οι μέντορες και οι νεοεισερχόμενοι έχουν την ευκαιρία να επιμορφωθούν σε θέματα που αφορούν στην αποτελεσματικότητα του έργου τους στην τάξη, καθώς και το ρόλο τους στην ανάπτυξη της μεντορικής σχέσης. Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι το πρόγραμμα αξιολογείται διαχρονικά, με σκοπό τη συνεχή βελτίωσή του.

Πιστεύω ότι η παρούσα έκδοση θα αποτελέσει τον οδηγό του προγράμματος όχι μόνο για τους νεοεισερχόμενους και τους μέντορες που θα συμμετάσχουν σ' αυτό, αλλά και για τους εκπαιδευτές που θα διδάξουν στην κεντρική επιμόρφωση και, εν τέλει, για κάθε εκπαιδευτικό που συνειδητοποιεί τη σημασία της συναδελφικότητας στην προσωπική και επαγγελματική πορεία μας στο χώρο της εκπαίδευσης.

Ευχαριστώ τους λειτουργούς του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου που συνέβαλαν με ευσυνειδησία και επαγγελματισμό στο σχεδιασμό και στην εφαρμογή του Προγράμματος. Ιδιαίτερα ευχαριστώ την Πρώτη Λειτουργό του Π.Ι. Δρα Έλενα Χατζηκακού, η οποία έχει την ευθύνη για τον συντονισμό και την εποπτεία του.

Δρ Αθηνά Μιχαηλίδου-Ευριπίδου
Διευθύντρια

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πρόγραμμα Επιμόρφωσης

- Νεοεισερχομένων
- Μεντόρων

Μέρος Α΄
Εισαγωγή στο Πρόγραμμα Εισαγωγικής Επιμόρφωσης

Σημασία και αναγκαιότητα του Προγράμματος

Η ανάγκη για αναθεώρηση των πρακτικών σε σχέση με την παροχή επιμόρφωσης στους εκπαιδευτικούς στον κυπριακό εκπαιδευτικό χώρο έχει διατυπωθεί εμφατικά τόσο στην έκθεση της UNESCO (Unesco, 1997) όσο και από την Επιτροπή για την Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση (2004).

Με βάση την πιο πάνω διαπίστωση, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε, τον Ιούλιο του 2008, την υλοποίηση του Προγράμματος Εισαγωγικής Επιμόρφωσης, το οποίο προσφέρεται από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου και απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς Δημοτικής, Μέσης Γενικής και Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, οι Υπουργοί Παιδείας των χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφάσισαν σε άτυπη συνάντηση, το Σεπτέμβρη του 2009, την παροχή επαρκούς στήριξης στους νεοεισερχόμενους εκπαιδευτικούς κατά τα πρώτα χρόνια της υπηρεσίας τους. Ακολούθησε τον Απρίλιο του 2010 σχετικό έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο οποίο γίνεται εκτενής αναφορά στο θεσμό του μέντορα (mentoring) ως τη βασική μορφή στήριξης των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών σε όλες τις χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (European Commission, 2010). Το Πρόγραμμα Εισαγωγικής Επιμόρφωσης του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού περιλαμβάνει, τόσο στη δομή όσο και στο περιεχόμενό του, αρκετά από τα στοιχεία που προτείνονται στο εν λόγω έγγραφο αποτελώντας έτσι μια καλή πρακτική σε σχέση με τα Ευρωπαϊκά δεδομένα.

Στόχος του Προγράμματος είναι η ομαλή ένταξη των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών στη σχολική μονάδα, (Department for Education and Employment, 1999, Draper et al., 2004, Cross & Obin,

2003, American Association of State Colleges and Universities, 2006) με την καλλιέργεια δεξιοτήτων που θα διευκολύνουν την ομαλή ένταξή τους στο χώρο του σχολείου και την επαγγελματική τους αποδοτικότητα. Αποτελεί, επίσης, τη γέφυρα ανάμεσα στην αρχική βασική κατάρτιση (initial training), την προϋπηρεσιακή κατάρτιση (pre-service training) των εκπαιδευτικών και στη δια βίου επαγγελματική τους ανάπτυξη (Department for Education and Employment, 1999; Bubb, 2001; Earley, 2004).

Η ένταξη των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών στο διδακτικό έργο συνοδεύεται συχνά από πληθώρα προβλημάτων (Bezzina et al., 2005). Μερικά προβλήματα είναι προβλέψιμα, ενώ άλλα προκύπτουν από την κατάσταση των νεοεισερχομένων ή την κατάσταση της σχολικής μονάδας όπου υπηρετούν (Ryan, 1986). Οι νεοεισερχόμενοι εκπαιδευτικοί εισάγονται στο σχολείο μεταφέροντας το φορτίο της «άτυπης μαθητείας» (Μαυρογιώργος, 2011) εφόσον έχουν ήδη εκτεθεί στη μαθησιακή διαδικασία ως μαθητές και ως φοιτητές. Επιπλέον, οι πρώτες εμπειρίες στην εργασία επηρεάζονται από μια σειρά παραγόντων όπως οι πολιτικές διορισμού και τοποθέτησης, η εσωτερική εκπαιδευτική πολιτική των σχολικών μονάδων ως προς τους νεοεισερχόμενους, η ανάθεση διδακτικού έργου, οι συνθήκες και οι όροι εργασίας και τα φυσιογνωμικά χαρακτηριστικά της σχολικής μονάδας. Το Πρόγραμμα στοχεύει στην ενδυνάμωση των νεοεισερχομένων με την παροχή στήριξης σε σχέση με τις προσωπικές, συναισθηματικές, επαγγελματικές και πρακτικές τους ανάγκες, ώστε να καταστούν ικανοί να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά τα προβλήματα που προκύπτουν στην καθημερινότητά τους μέσα στο χώρο του σχολείου.

Σημαντικό στοιχείο στο Πρόγραμμα αποτελεί και η κατάρτιση των μεντόρων, οι οποίοι παρέχουν εποικοδομητική ανατροφοδότηση και επαγγελματική στήριξη στους νεοεισερχόμενους εκπαιδευτικούς (Black, 2001, The state of Victoria, 2010). Οι μέντορες αναμένεται να λειτουργήσουν καταλυτικά και στη σχολική μονάδα στην οποία υπηρετούν, στα πλαίσια της διαφοροποίησης του σχολικού κλίματος και της σχολικής κουλτούρας.

Το περιεχόμενο του Προγράμματος εστιάζεται όχι μόνο σε θέματα

που αφορούν στην «επιβίωση» των νεοεισερχομένων αλλά και στην αμφίδρομη επαγγελματική και προσωπική ανάπτυξη των συμμετεχόντων στη μεντορική σχέση. (The state of Victoria, 2003). Το μέσο για την επίτευξη του σκοπού αυτού είναι ο κριτικός αναστοχασμός (reflection), μεντόρων και νεοεισερχομένων, πάνω στην «άτυπη μαθητεία» και στις δράσεις που πραγματοποιούνται στο παρόν. Η διαπραγμάτευση του περιεχομένου του αναστοχασμού όχι μόνο για τη διδασκαλία αλλά, γενικότερα, για την παρουσία του νεοεισερχόμενου και του μέντορα μέσα στη συγκεκριμένη σχολική μονάδα αποτελεί βασικό στοιχείο της μεντορικής σχέσης και την ουσία του Προγράμματος.

Το περιεχόμενο του Προγράμματος, τόσο σε επίπεδο κεντρικής επιμόρφωσης (θεματικές ενότητες) , όσο και σε επίπεδο πρακτικής στη σχολική μονάδα (Έντυπα αναστοχασμού, παρατήρησης και αξιολόγησης), καθορίστηκε στη βάση των δεξιοτήτων των νεοεισερχομένων εκπαιδευτικών όπως αυτές διατυπώθηκαν από το New South Wales Institute of Teachers (2005) (βλ. σελ. 15).
Το Πρόγραμμα Εισαγωγικής Επιμόρφωσης απευθύνεται επίσης στην ευρύτερη σχολική κοινότητα, γεγονός που μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στην αλλαγή του σχολικού κλίματος. Η εμπλοκή του νεοεισερχόμενου, του μέντορα και της Διεύθυνσης στο συγκεκριμένο πρόγραμμα, παράλληλα με την ευρύτερη εμπλοκή όλων των εκπαιδευτικών με στόχο τη βελτίωση της σχολικής πρακτικής, μπορούν να δράσουν καταλυτικά στις προσπάθειες μετασχηματισμού της σχολικής κουλτούρας σε πιο ανθρωποκεντρική και δημοκρατική (Hoy et al., 2005).

Αναφορές

American Association of State Colleges and Universities (2006). Policy matters, *American Association of State Colleges and Universities*, 3 (10). Available at: aascu.org

Bezzina, C., Stanyer, R. & Bezzina, N. (2005). Maltese Beginning Teachers Speak Out: Perceptions about their preparation and professional Growth, *International Studies in Educational Administration*, 33 (1), pp. 15-38.

Black, S. (2001). A lifeboat for new teachers, *American School Board Journal*, 188 (9), p. 47.

Bubb, S. (2001) *A Newly Qualified Teacher's Manual: How to Meet the Induction Standards*. London: David Fulton.

Cros, F. & Obin, J.P. (2003). *Attracting, Developing and retaining Effective Teachers: Country Background Report for France*. Organization for Economic Cooperation and Development.

Department for Education and Employment (DFEE) (1999). Circular 5.99: *The Induction of Newly Qualified Teachers*. London: DFEE.

Draper, J., O Brien, J. & Christie, F. (2004). First Impressions: the New Teacher Induction Arrangements in Scotland, *Journal of In-Service Education*, 30 (2), pp. 201-223.

Earley, P. (2004). *Continuing Professional Development: The Learning Community, in Leadership for the Learning Community*. London: Institute of Education, University of London.

European Commission (2010). *Developing coherent and system-wide induction programmes for beginning teachers – A handbook for policymakers*, Brussels: Commission staff working document

Επιτροπή για την Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση (2004). *Δημοκρατική και Ανθρώπινη Παιδεία στην Ευρωκυπριακή Πολιτεία*. Διαθέσιμο στο: http://www.moec.gov.cy

Hoy, W.K., Miskel, G.C. (2005). *Educational Administration: Theory, Research and Practice* (7th Ed). New York: McGraw-Hill Co.

Μαυρογιώργος, Γ. (2011). *Το «Μείζον πρόγραμμα» επιμόρφωσης εκπαιδευτικών και η μείζων εκκρεμότητα διαρκείας*. Διαθέσιμο στο: http://www.alfavita.gr/artro.php?id=37216

New South Wales Institute of New Teachers (2005). *Professional*

Teaching Standards. Available at: www.nswteachers.nsw.edu.au/Main-Professional-Teaching-Standards.html

Ryan, K. (1986). *The Induction of New Teachers* (Fastback Series, N. 237). Bloomington, IN: Phi Delta Kappa.

The state of Victoria (2003), *Teacher Mentoring: A booklet for mentors and mentorees*, Department of education and training, Knowledge Skills

The state of Victoria (2010), *A learning Guide for teacher Mentors, Department of education and Early Childhood development*. Available at: www.eduweb.vic.gov.au/.../teacher/.../Teacher_Mentor_Learning_Guide.pdf

Unesco (1997). *Appraisal Study on the Cyprus Education System*. Paris: International Institute for Educational Planning.

ΒΑΣΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ /ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ (COMPETENCES) ΝΕΟΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

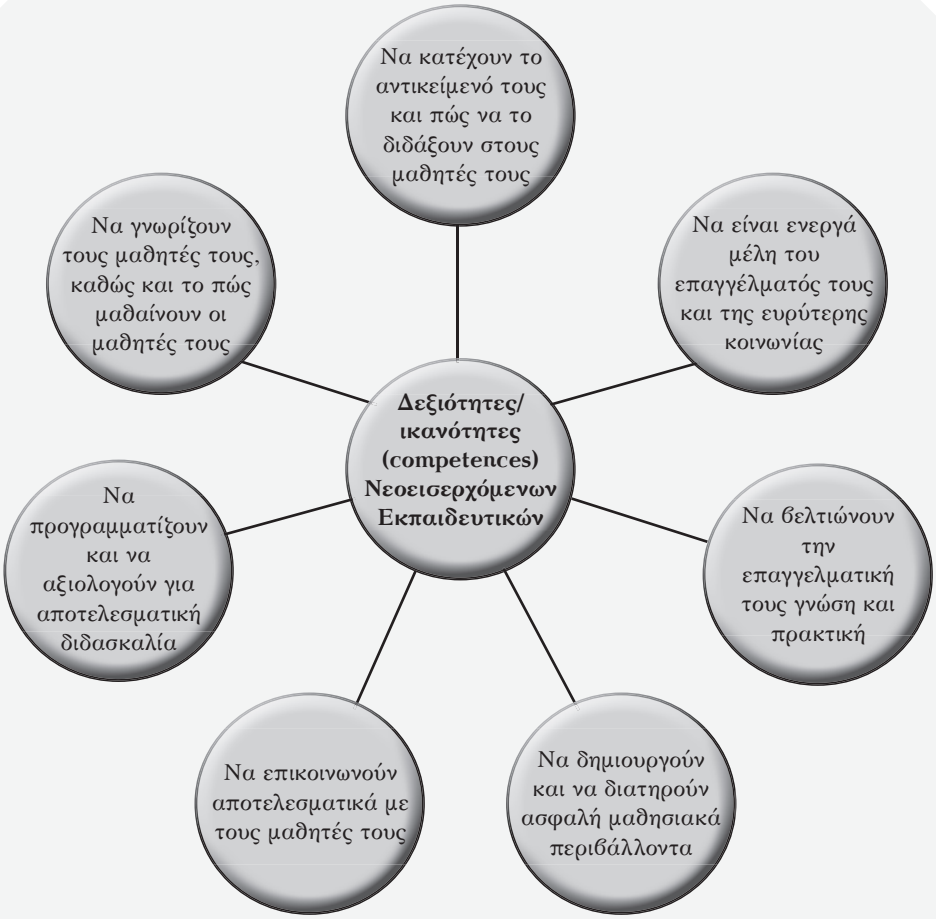

ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ /ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ (COMPETENCES) ΝΕΟΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

ΣΤΟΙΧΕΙΟ 1: Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΝΑ ΚΑΤΕΧΕΙ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΚΑΙ ΠΩΣ ΝΑ ΤΟ ΔΙΔΑΞΕΙ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥ

ΠΤΥΧΗ	ΑΝΑΛΥΣΗ
Γνώση του αντικειμένου	Να επιδεικνύει σχετική γνώση των κεντρικών εννοιών, μεθόδων έρευνας και της δομής του θέματός του
Γνώση παιδαγωγικής	Να επιδεικνύει γνώση βασισμένη σε ερευνητικά δεδομένα, όσον αφορά στις παιδαγωγικές μεθόδους του θέματος που διδάσκει
Γνώση των απαιτήσεων του αναλυτικού προγράμματος	Να σχεδιάζει και να εφαρμόζει μαθήματα χρησιμοποιώντας τις γνώσεις του για το περιεχόμενο /ύλη του αναλυτικού προγράμματος ή άλλης ύλης που προνοεί ο νόμος
Γνώση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (Τ.Π.Ε.) σε συγκεγκριμένους τομείς	Να επιδεικνύει γνώση και ικανότητα στα πιο κάτω: • Βασικές δεξιότητες χειρισμού • Δεξιότητες πληροφορικής • Δεξιότητες αξιολόγησης λογισμικού • Αποτελεσματική χρήση του Διαδικτύου • Παιδαγωγικές δεξιότητες για διοίκηση τάξης

ΣΤΟΙΧΕΙΟ 2: Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΕΙ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΩΣ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ

ΠΤΥΧΗ	ΑΝΑΛΥΣΗ
Γνώση και σεβασμός προς τα ποικίλα κοινωνικά, πολιτισμικά, και θρησκευτικά υπόβαθρα των μαθητών και τις συνέπειες αυτών των παραγόντων στη μάθηση	Να επιδεικνύει γνώση, σεβασμό και κατανόηση των κοινωνικών, εθνικών, πολιτιστικών, και θρησκευτικών υπόβαθρων των μαθητών και για το πώς αυτοί οι παράγοντες μπορεί να επηρεάσουν τη μάθηση
Γνώση των σωματικών, κοινωνικών και διανοητικών αναπτυξιακών χαρακτηριστικών της συγκεκριμένης ηλικιακής ομάδας των μαθητών	Να επιδεικνύει γνώση των χαρακτηριστικών σταδίων σωματικής, κοινωνικής και διανοητικής ανάπτυξης των μαθητών, καθώς και κατανόηση των εξαιρέσεων στα γενικά μοτίβα ανάπτυξης
Γνώση των ποικίλων προσεγγίσεων των μαθητών προς τη μάθηση	Να επιδεικνύει γνώση των διαφορετικών προσεγγίσεων των μαθητών προς τη μάθηση
Γνώση στρατηγικών προς αντιμετώπιση των αναγκών των μαθητών	Να επιδεικνύει γνώση και κατανόηση των δεξιοτήτων, ενδιαφερόντων και προηγούμενων επιτευγμάτων των μαθητών και του ρόλου τους στη μάθηση
	Να επιδεικνύει γνώση και κατανόηση συγκεκριμένων στρατηγικών για τη διδασκαλία: • μαθητών με ειδικές ανάγκες, • μαθητών που προέρχονται από οικογένειες που δε μιλούν Ελληνικά, • μαθητών με προβληματικές συμπεριφορές.

ΣΤΟΙΧΕΙΟ 3: Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΖΕΙ, ΝΑ ΑΞΙΟΛΟΓΕΙ ΚΑΙ ΝΑ ΥΠΟΒΑΛΛΕΙ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

ΠΤΥΧΗ	ΑΝΑΛΥΣΗ
Προγραμματισμός Στόχοι διδασκαλίας και μάθησης	Να επιδεικνύει ικανότητα για προσδιορισμό και διατύπωση ξεκάθαρων και κατάλληλων μαθησιακών στόχων στην προετοιμασία μαθήματος
Προγράμματα διδασκαλίας και μάθησης	Να προγραμματίζει και να εφαρμόζει μαθήματα και ενότητες με συνοχή, τα οποία να είναι οργανωμένα, να εμπλέκουν ενεργά τους μαθητές και να στοχεύουν σε συγκεκριμένα μαθησιακά αποτελέσματα
Επιλογή και οργάνωση περιεχόμενου	Να επιλέγει και να οργανώνει το θέμα με λογικούς και δομημένους τρόπους, για να στοχεύει στην επίτευξη των μαθησιακών στόχων από τους μαθητές
Επιλογή, ανάπτυξη και χρήση υλικών και πηγών	Να επιδεικνύει γνώση ποικιλίας κατάλληλων πηγών και υλικών, για να στηρίζει και να ενισχύει τη μάθηση
Αξιολόγηση **Δεσμοί μεταξύ αξιολόγησης και μάθησης**	Να επιδεικνύει γνώση και να χρησιμοποιεί ποικιλία στρατηγικών για αξιολόγηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων των μαθητών
	Να επιδεικνύει γνώση της σχέσης μεταξύ αποτελεσμάτων και στρατηγικών αξιολόγησης
Ανατροφοδότηση προς τους μαθητές	Να δίνει βοηθητική και έγκαιρη ανατροφοδότηση προς τους μαθητές
Αξιολόγηση **Έλεγχος της προόδου των μαθητών και τήρηση αρχείων**	Να επιδεικνύει γνώση και να έχει ένα σκεπτικό για την τήρηση σωστών και αξιόπιστων αρχείων, ώστε να ελέγχεται η πρόοδος των μαθητών

ΠΤΥΧΗ	ΑΝΑΛΥΣΗ
Υποβολή αναφορών / εκδέσεων	Να επιδεικνύει κατανόηση των αρχών και πρακτικών της υποβολής αναφορών / εκδέσεων προς τους μαθητές και τους γονείς
Αξιολόγηση προγράμματος	Να επιδεικνύει κατανόηση των αρχών και των πρακτικών της αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης των μαθητών, έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στις μαθησιακές ενότητες και να δίνουν πληροφορίες για μελλοντικό προγραμματισμό της διδασκαλίας και της μάθησης

4 ΣΤΟΙΧΕΙΟ 4: Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΝΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΕΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ

ΠΤΥΧΗ	ΑΝΑΛΥΣΗ
Αποτελεσματική επικοινωνία και συζήτηση στην τάξη	Να δίνει ξεκάθαρες οδηγίες στους μαθητές, όσον αφορά στους μαθησιακούς στόχους
	Να επιδεικνύει εύρος τεχνικών ερωτήσεων, σχεδιασμένων για να στηρίζουν τη μάθηση
	Να ακούει τους μαθητές και να εμπλέκεται ενεργά μαζί τους σε συζήτηση στην τάξη
Ομάδες μαθητών	Να οργανώνει τους μαθητές σε ομάδες, όποτε αυτό είναι κατάλληλο για τους διδακτικούς και μαθησιακούς στόχους.

ΠΤΥΧΗ	ΑΝΑΛΥΣΗ
Στρατηγικές διδασκαλίας	Να χρησιμοποιεί μια ποικιλία διδακτικών στρατηγικών και πηγών, περιλαμβανομένων και των νέων/σύγχρονων τεχνολογιών, για να καλλιεργεί το ενδιαφέρον και να στηρίζει τη μάθηση

ΣΤΟΙΧΕΙΟ 5: Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΤΗΡΕΙ ΑΣΦΑΛΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΑΞΗΣ

ΠΤΥΧΗ	ΑΝΑΛΥΣΗ
Να δημιουργεί ένα περιβάλλον σεβασμού και θετικής ατμόσφαιρας	Να επιδεικνύει μια ποικιλία στρατηγικών, για να αναπτύσσει μια θετική σχέση με όλους τους μαθητές
	Να δημιουργεί ένα περιβάλλον που να στηρίζει τη μάθηση και όπου οι μαθητές να νοιώθουν ασφαλείς για να συμμετέχουν πλήρως
Να δημιουργεί μια ατμόσφαιρα όπου η μάθηση εκτιμάται και οι ιδέες των μαθητών γίνονται σεβαστές	Να επιδεικνύει στρατηγικές που να δημιουργούν μια θετική ατμόσφαιρα και που να στηρίζουν τη μάθηση και την προσπάθεια των μαθητών
Να ελέγχει τη συμπεριφορά των μαθητών και να προωθεί την υπευθυνότητα των μαθητών προς τη μάθηση	Να επιδεικνύει γνώση πρακτικών προσεγγίσεων στο χειρισμό της μαθητικής συμπεριφοράς και να τις εφαρμόζει στην τάξη
Να κατοχυρώνει την ασφάλεια των μαθητών	Να αντιλαμβάνεται και να δημιουργεί συγκεκριμένες προϋποθέσεις για την κατοχύρωση της ασφάλειας των μαθητών στο σχολείο

ΣΤΟΙΧΕΙΟ 6: Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΝΑ ΒΕΛΤΙΩΝΕΙ ΣΥΝΕΧΩΣ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΤΟΥ ΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

ΠΤΥΧΗ	ΑΝΑΛΥΣΗ
Ικανότητα να αναλύει και να αναστοχάζεται τη διδακτική πρακτική	Να επιδεικνύει ικανότητα για ανάλυση και κριτικό αναστοχασμό, όσον αφορά στη διδακτική πρακτική και τη βελτίωσή της
Ενεργός δραστηριότητα σε προσωπική και συναδελφική επαγγελματική ανάπτυξη	Να επιδεικνύει γνώση του πλαισίου επαγγελματικών δεικτών ποιότητας και του ρόλου του, όσον αφορά στην επαγγελματική ζωή του εκπαιδευτικού
	Να επιδεικνύει γνώση των παρεχόμενων ευκαιριών για επαγγελματική ανάπτυξη και της σημασίας του προσωπικού προγραμματισμού για τη συνεχόμενη επαγγελματική ανάπτυξη
Ικανότητα να προσφέρει σε μια επαγγελματική κοινότητα	Να επιδεικνύει γνώση της σημασίας της ομαδικής εργασίας σε ένα εκπαιδευτικό πλαίσιο
	Να αποδέχεται εποικοδομητική ανατροφοδότηση για τη βελτίωση των διδακτικών του πρακτικών
	Να εξερευνά εκπαιδευτικές ιδέες και ζητήματα μέσα από έρευνα

ΣΤΟΙΧΕΙΟ 7: Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΕΝΕΡΓΟ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

ΠΤΥΧΗ	ΑΝΑΛΥΣΗ
Επικοινωνία με γονείς	Να επιδεικνύει ικανότητα για αποτελεσματική επικοινωνία με γονείς
	Να επιδεικνύει κατανόηση της σημασίας των αποτελεσματικών σχέσεων μεταξύ σχολείου-οικογένειας και των διαδικασιών για την αναφορά της προόδου των μαθητών σε γονείς
Ενεργός συμμετοχή γονέων στην εκπαιδευτική διαδικασία	Να αντιλαμβάνεται τη σημασία της ενεργού συμμετοχής των γονέων στην εκπαιδευτική διαδικασία και της χρήσης συγκεκριμένων στρατηγικών που επιδιώκουν αυτή τη συμμετοχή
Προσφορά στο σχολείο και στην ευρύτερη κοινότητα	Να επιδεικνύει την ικανότητα να εργάζεται αποτελεσματικά με επαγγελματίες εκτός σχολείου, εκπαιδευτικούς βοηθούς και προσωπικό που εργοδοτείται από την κοινότητα, έτσι ώστε να ενισχύονται οι εκπαιδευτικές ευκαιρίες του μαθητή
	Να επιδεικνύει την ικανότητα να συνεργάζεται, να επικοινωνεί και να σχετίζεται αποτελεσματικά και κατάλληλα με γονείς, συναδέλφους, αρχές και την τοπική κοινότητα

Μέρος Β΄
Δομή και περιεχόμενο Προγράμματος Εισαγωγικής Επιμόρφωσης

Ι. Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Νεοεισερχόμενων Εκπαιδευτικών Δημοτικής Εκπαίδευσης

α. Χρονικές φάσεις του Προγράμματος

Το Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Νεοεισερχόμενων Εκπαιδευτικών αποτελείται από τρεις χρονικές φάσεις (Φάση Α΄, Φάση Β΄ και Φάση Γ΄) και αναμένεται να διαρκέσει **από τον Οκτώβριο του 2012 μέχρι και το Μάιο του 2013**, ως ακολούθως:

- **Φάση Α΄**: Οκτώβριος του 2012, επιμόρφωση σε κεντρικό επίπεδο.
- **Φάση Β΄**: α) από τον Οκτώβριο του 2012 μέχρι το Μάιο του 2013, εργασία στη σχολική μονάδα
  β) Φεβρουάριος του 2013, επιμόρφωση σε κεντρικό επίπεδο.
- **Φάση Γ΄**: Μάιος του 2013, επιμόρφωση σε κεντρικό επίπεδο.

β. Περιεχόμενο και αναλυτική περιγραφή φάσεων

1. ΦΑΣΗ Α΄

Περιεχόμενο

Η Φάση Α΄ του Προγράμματος περιλαμβάνει 3 απογευματινές συναντήσεις. Κάθε συνάντηση διαρκεί πέντε διδακτικές περιόδους (1 διδακτική περίοδος = 45΄). Η θεματολογία της Α΄ Φάσης παρουσιάζεται συνοπτικά στον πιο κάτω πίνακα.

Συναντήσεις	Θεματική Ενότητα	Διάρκεια Περίοδοι	Χρόνος Διεξαγωγής
1η	Εισαγωγή	2	Απογευ-ματινή φοίτηση
	Διοικητική Παράμετρος	3	
2η	Αποτελεσματική Διδασκαλία (Αναστοχασμός - Έντυπα)	5	
3η	Διαχείριση τάξης	5	
Σύνολο		**15**	

Αναλυτική περιγραφή Α΄ Φάσης:

Η επιμόρφωση των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών δεν θα προσφέρεται με τη μορφή διαλέξεων, αλλά θα στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό σε δραστηριότητες που απαιτούν την ενεργητική συμμετοχή των εκπαιδευομένων, όπως: σχολιασμό σεναρίων, ανάπτυξη δραστηριοτήτων, βιωματικά εργαστήρια.

1. Εισαγωγή στο Πρόγραμμα

Στη συνάντηση αυτή, η έμφαση θα δοθεί στην ενημέρωση των νεοεισερχομένων για το Πρόγραμμα που θα παρακολουθήσουν:

- Πρόγραμμα Εισαγωγικής Επιμόρφωσης: εισαγωγή στο πρόγραμμα και τα βασικά του στοιχεία (πχ. περιεχόμενο, αξιολόγηση, διαδικασίες κ.λπ.).
- Αναφορά στο ρόλο και τις υποχρεώσεις των νεοεισερχομένων σε σχέση με την εφαρμογή του Προγράμματος.

Σημειώνεται πως μέρος της πρώτης συνάντησης θα αποτελέσει η παρουσίαση του καταλόγου των δεξιοτήτων (competences) που αναμένεται να αναπτύξουν οι νεοεισερχόμενοι εκπαιδευτικοί και θα τονιστεί πως το κύριο στοιχείο στο οποίο βασίστηκε ο σχεδιασμός του Προγράμματος Εισαγωγικής Επιμόρφωσης ήταν η μελέτη και η προσπάθεια ορισμού των δεξιοτήτων (competences) αυτών. Με βάση αυτόν τον κατάλογο δεξιοτήτων, έγινε ο σχεδιασμός της κεντρικής επιμόρφωσης που προσφέρεται τόσο για τους νεοεισερχομένους και τους μέντορες αλλά και των διαφόρων εργαλείων που θα χρησιμοποιηθούν στη σχολική μονάδα από τους νεοεισερχόμενους εκπαιδευτικούς, τους μέντορές τους, καθώς και την ομάδα στήριξης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

2. Διοικητική Παράμετρος

Σ' αυτή τη συνάντηση οι εκπαιδευόμενοι θα έχουν την ευκαιρία, μέσα από ένα συστηματικό τρόπο, να αντιληφθούν τις οργανωτικές δομές του κυπριακού εκπαιδευτικού συστήματος και τη λειτουργία της σχολικής μονάδας. Ταυτόχρονα, παρέχεται σ' αυτούς οι δυνατότητα να συζητήσουν τα στοιχεία της διοικητικής παραμέτρου και να τα συνδέσουν με την εμπειρία τους.

Επιπρόσθετα σημειώνεται η εμφατική στόχευση αυτού του Προγράμματος Εισαγωγικής Επιμόρφωσης στη βάση της γνωριμίας των εκπαιδευομένων με τον τρόπο επικοινωνίας και διασύνδεσης των δομών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, της συνολικής του διάρθρωσης και των μηχανισμών παραγωγής και εφαρμογής της εκπαιδευτικής πολιτικής με τις σχολικές μονάδες και τους εκπαιδευόμενους.

3. Αποτελεσματική Διδασκαλία (για νεοεισερχόμενους)

Αναμένεται ότι, κατά τη διάρκεια των συναντήσεων, οι νεοεισερχόμενοι εκπαιδευτικοί θα προβληματιστούν γύρω από τους σημαντικότερους παράγοντες που σχετίζονται με την αποτελεσματική διδασκαλία και συναρτώνται με το ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει ο εκπαιδευτικός στη μάθηση των παιδιών.

Έμφαση θα δοθεί στους τρεις πυλώνες στους οποίους στοχεύουν τα Νέα Αναλυτικά Προγράμματα και στο διδακτικό μοντέλο που εισάγεται με αυτά. Στο πλαίσιο αυτό θα δοθεί έμφαση στις στρατηγικές μεγιστοποίησης της μάθησης σε τάξεις μικτής ικανότητας, με βάση τις αρχές της διαφοροποιημένης διδασκαλίας και της καλλιέργειας μεταγνωστικών δεξιοτήτων. Επίσης, θα συζητηθεί ο ρόλος της αξιολόγησης στην εκπαιδευτική διαδικασία, όπως και τρόποι αξιολόγησης των επιτευγμάτων των μαθητών.

Παράλληλα, θα συζητηθεί το έντυπο αναστοχασμού των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών μετά από διδασκαλία, το οποίο θα αξιοποιηθεί κατά τη διάρκεια της σχολικής πράξης και, στη συνέχεια, θα αποτελέσει τη βάση συζήτησης κατά τη φάση της ανατροφοδότησης σε κεντρικό επίπεδο.

Τέλος θα αναπτυχθούν καλές πρακτικές αναστοχασμού της διδασκαλίας.

4. Διαχείριση τάξης

Στη συνάντηση αυτή θα δοθεί έμφαση σε θέματα που αφορούν στη διαχείριση τάξης και περιστρέφονται γύρω από τέσσερις άξονες:

α) την κατανόηση του τύπου του πληθυσμού της τάξης
β) το σχεδιασμό και την οργάνωση του μαθησιακού περιβάλλοντος
γ) την επικοινωνιακή ικανότητα και τη δημιουργία θετικού κλίματος στην τάξη

δ) τη διαχείριση συγκρούσεων – πειθαρχία

Οι συμμετέχοντες θα προβληματιστούν και θα ανταλλάξουν απόψεις σχετικά με το ρόλο που έχει να διαδραματίσει ο εκπαιδευτικός, ως προς την προώθηση εκείνων των ενεργειών που συγκροτούν την αποτελεσματική διαχείριση της τάξης.
Αναμένεται ότι το θέμα της διαχείρισης τάξης θα εξεταστεί και θα διερευνηθεί μέσα στα πλαίσια των κανονισμών λειτουργίας των σχολείων και τις σχετικές εγκυκλίους.

2. ΦΑΣΗ Β΄

Η Β΄ Φάση του Προγράμματος περιλαμβάνει εργασία στη σχολική μονάδα και επιμόρφωση σε κεντρικό επίπεδο.

α) Κεντρική επιμόρφωση

Η Φάση αυτή θα περιλαμβάνει μια συνάντηση των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών σε απογευματινό χρόνο. Η συνάντηση αυτή θα αποσκοπεί στον αναστοχασμό των συμμετεχόντων σε σχέση με την Αποτελεσματική Διδασκαλία, τη Διαχείριση τάξης και την γενικότερη εφαρμογή του Προγράμματος στη σχολική μονάδα.

Συναντήσεις	**Θεματική Ενότητα**	**Διάρκεια Περίοδοι**	**Χρόνος Διεξαγωγής**
1η	Αποτελεσματική Διδασκαλία / Διαχείριση τάξης	5	Απογευματινή φοίτηση
Σύνολο		**5**	

β) Εργασία στη σχολική μονάδα

Η ουσιαστική επιμόρφωση των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών πραγματοποιείται στη σχολική μονάδα για περίοδο 6 μηνών.
Ο νεοεισερχόμενος εκπαιδευτικός αναμένεται να εφαρμόσει στην πράξη - σε συνεργασία με το μέντορα - συγκεκριμένες πρακτικές, όπως θα προκύψουν από την Α΄ Φάση:

- Διερεύνηση των αναγκών του (χρήση εργαλείων διερεύνησης).
- Ανάπτυξη εξατομικευμένου σχεδίου δράσης που αναμένεται να καλύπτει τα επτά σημεία του καταλόγου των δεξιοτήτων /ικανο-

τήτων (competences) των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών.

- Παρακολούθηση τουλάχιστον 10 διδασκαλιών στην τάξη του μέντορα, με έμφαση στις μεθοδολογικές προσεγγίσεις που προτάθηκαν στη Φάση Α΄.
- Παρατήρηση από το μέντορα για συζήτηση-ανάλυση τουλάχιστον 10 μαθημάτων που θα κάνει ο νεοεισερχόμενος εκπαιδευτικός.
- Πραγματοποίηση 6 τουλάχιστον συνδιδασκαλιών με το μέντορα ή και άλλους εκπαιδευτικούς στη σχολική μονάδα στην παρουσία του μέντορα.

Παράλληλα, η ομάδα στήριξης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου με βάση το πρόγραμμα που έχει καθοριστεί για την κάθε σχολική μονάδα, φροντίζει και υποστηρίζει το έργο των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών και μεντόρων. Η στήριξη προσφέρεται:

- με επιτόπου επισκέψεις των λειτουργών του Π.Ι. στη σχολική μονάδα σε τακτά χρονικά διαστήματα όπου:
  - παρακολουθείται η εργασία που γίνεται με βάση τα έντυπα Παρακολούθησης και Αναστοχασμού,
  - δίνεται ανατροφοδότηση στους εμπλεκομένους,
  - εντοπίζονται περαιτέρω ανάγκες και καθορίζονται τα επόμενα βήματα,
  - εξασφαλίζεται η ποιότητα εφαρμογής του προγράμματος,
  - διατηρείται η συνέπεια εφαρμογής των δράσεων, μέσω της συμπλήρωσης των διαφόρων εργαλείων,
  - γίνονται παρεμβάσεις για επίλυση των προβλημάτων που προκύπτουν,
  - μπορεί η ομάδα του Π.Ι. να λειτουργήσει ως σύνδεσμος μεταξύ του νεοεισερχόμενου εκπαιδευτικού, του μέντορα και της διεύθυνσης του σχολείου.
- με τη δημιουργία Δικτύων Στήριξης (σε τοπικό ή /και περιφερειακό επίπεδο) τόσο για τους νεοεισερχόμενους εκπαιδευτικούς όσο και για τους μέντορες.

3. ΦΑΣΗ Γ΄

Η Φάση Γ΄ του Προγράμματος αποτελείται από μια συνάντηση σε κεντρικό επίπεδο. Στην τελευταία αυτή συνάντηση οι νεοεισερχόμενοι εκπαιδευτικοί θα έχουν την ευκαιρία αφενός να παρουσιάσουν την εργασία που έχουν κάνει στη σχολική μονάδα και

αφετέρου να εκφράσουν τις απόψεις τους για το Πρόγραμμα και για το πώς θεωρούν ότι επηρεάζει τη μετέπειτα πορεία τους.

Συναντήσεις	**Θεματική Ενότητα**	**Διάρκεια Περίοδοι**	**Χρόνος Διεξαγωγής**
1η	Αποτελεσματική Διδασκαλία / Διαχείριση τάξης / Κλείσιμο	5	Απογευ-ματινή φοίτηση
Σύνολο		**5**	

γ. Αξιολόγηση του Προγράμματος

Οι νεοεισερχόμενοι, ως μέλη της σχολικής μονάδας, έχουν την υποχρέωση να ανταποκριθούν στα πιο κάτω και να συμπληρώσουν τα αντίστοιχα έντυπα αξιολόγησης:

- Διερεύνηση των αναγκών τους με τη χρήση σχετικού εργαλείου (**Έντυπο Α΄**).
- Ανάπτυξη εξατομικευμένου σχεδίου δράσης για κάθε νεοεισερχόμενο εκπαιδευτικό (**Έντυπο Β΄**).
- Παρακολούθηση τουλάχιστον **10 διδασκαλιών στην** τάξη του μέντορα με έμφαση στις μεθοδολογικές προσεγγίσεις που προτάθηκαν στη Φάση Α΄ (**Έντυπο Γ΄**).
- Παρουσίαση τουλάχιστον **10 μαθημάτων** στην παρουσία του μέντορα και συζήτηση-ανάλυση (**Έντυπο Δ΄**).
- Πραγματοποίηση **6 τουλάχιστον συνδιδασκαλιών του νεοεισερχομένου με το μέντορα** ή και άλλους εκπαιδευτικούς στη σχολική μονάδα (**Έντυπο Ε΄**).

Τα συμπληρωμένα έντυπα θα πρέπει να παραδοθούν στο Π.Ι. με την ολοκλήρωση του Προγράμματος για σκοπούς αξιολόγησης.

Επιπρόσθετα, με βάση τις οδηγίες που θα τους δοθούν από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, οι νεοεισερχόμενοι θα τηρούν **εργαλείο αναστοχασμού**, το οποίο θα αξιοποιηθεί ως εξής:

α. στη Β΄ Φάση του Προγράμματος, στις κοινές δράσεις τους με τους μέντορες και στην επιμόρφωση σε κεντρικό επίπεδο,
β. στις συναντήσεις με τα μέλη της ομάδας στήριξης του Π.Ι.

και

γ. στη Γ΄ Φάση του Προγράμματος, όπου θα παρουσιάσουν τον αναστοχασμό τους για τις διάφορες πτυχές του προγράμματος.

Όλα τα σχετικά έντυπα θα βρίσκονται στην ιστοσελίδα του Π.Ι. (www.pi.ac.cy).

δ. Παρακολούθηση του Προγράμματος

Κατά την κεντρική επιμόρφωση θα τηρείται αυστηρά παρουσιολόγιο (Φάση Α΄, Φάση Β΄ και Φάση Γ΄) και η τακτική παρουσία των εκπαιδευτικών είναι προϋπόθεση για την καταβολή του επιδόματος επιμόρφωσης. Οι εκπαιδευτικοί των οποίων οι απουσίες ξεπερνούν το 20% της διάρκειας του Προγράμματος, θα έχουν ως συνέπεια την απώλεια του δικαιώματος στο επίδομα επιμόρφωσης.

ε. Επίδομα επιμόρφωσης

Για τους εκπαιδευτικούς που θα συμπληρώσουν επιτυχώς το Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Νεοεισερχόμενων Εκπαιδευτικών, θα δίνεται επίδομα επιμόρφωσης για την κεντρική επιμόρφωση, που θα προσφέρεται σε απογευματινό / μη εργάσιμο χρόνο, διάρκειας 25 διδακτικών περιόδων. Συγκεκριμένα, θα δίνεται επίδομα επιμόρφωσης €250.
Ένας εκπαιδευτικός θα θεωρείται ότι έχει συμπληρώσει επιτυχώς το Πρόγραμμα, όταν θα έχει παρακολουθήσει την κεντρική επιμόρφωση και όταν θα έχει ολοκληρώσει τις υποχρεώσεις του, όπως παρουσιάζονται πιο πάνω στο σημείο **Αξιολόγηση του Προγράμματος**.

στ. Διδάσκοντες

Στο Πρόγραμμα διδάσκουν λειτουργοί του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και άτομα που έχουν ενταχθεί στο Μητρώο Εκπαιδευτών του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

ΙΙ. Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Μεντόρων για Νεοεισερχόμενους Εκπαιδευτικούς Δημοτικής Εκπαίδευσης

α. Χρονικές φάσεις του Προγράμματος

Το Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Μεντόρων αποτελείται από τρεις χρονικές φάσεις (Φάση Α΄, Φάση Β΄ και Φάση Γ΄) και αναμένεται να διαρκέσει **από τον Οκτώβριο του 2012 μέχρι το Μάιο του 2013**, ως ακολούθως:

- **Φάση Α΄**: Οκτώβριος του 2012, επιμόρφωση σε κεντρικό επίπεδο.
- **Φάση Β΄**: α) από τον Οκτώβριο του 2012 μέχρι το Μάιο του 2013, εργασία στη σχολική μονάδα
  β) Φεβρουάριος του 2013, επιμόρφωση σε κεντρικό επίπεδο.
- **Φάση Γ΄**: Μάιος του 2013, επιμόρφωση σε κεντρικό επίπεδο.

β. Περιεχόμενο και αναλυτική περιγραφή φάσεων

1. ΦΑΣΗ Α΄
(κεντρική επιμόρφωση και εργασία στη σχολική μονάδα)

Περιεχόμενο

Η Φάση Α΄ του Προγράμματος περιλαμβάνει τέσσερις απογευματινές συναντήσεις. Κάθε συνάντηση διαρκεί πέντε διδακτικές περιόδους (1 διδακτική περίοδος = 45΄). Η θεματολογία της Α΄ Φάσης παρουσιάζεται συνοπτικά στον πιο κάτω πίνακα.

Συνα-ντήσεις	Θεματική Ενότητα	Διάρκεια Περίοδοι	Χρόνος Διεξαγωγής
1η	Εισαγωγή	2	Πρωινή φοίτηση
	Θεσμός του Μέντορα	3	
2η	Αποτελεσματική Διδασκαλία (Αναστοχασμός - Έντυπα)	5	Απογευματινή φοίτηση

3η	Συμβουλευτική	5	Πρωινή φοίτηση
4η	Διαχείριση τάξης	5	Απογευματινή φοίτηση
Σύνολο		**20**	

Αναλυτική περιγραφή Α΄ Φάσης:
Η επιμόρφωση των μεντόρων δεν θα προσφέρεται με τη μορφή διαλέξεων, αλλά θα στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό σε δραστηριότητες που απαιτούν την ενεργητική συμμετοχή των εκπαιδευομένων, όπως: σχολιασμό σεναρίων, ανάπτυξη δραστηριοτήτων, βιωματικά εργαστήρια.

1. Εισαγωγή στο Πρόγραμμα
Στη συνάντηση αυτή, η έμφαση θα δοθεί στην ενημέρωση των μεντόρων για το Πρόγραμμα που θα παρακολουθήσουν:

- Εισαγωγή στο Πρόγραμμα και τα βασικά του στοιχεία (π.χ. περιεχόμενο, αξιολόγηση, διαδικασίες, έντυπα κ.λπ.)
- Αναφορά στο ρόλο και τις υποχρεώσεις των νεοεισερχομένων και των μεντόρων σε σχέση με την εφαρμογή του Προγράμματος.

Σημειώνεται πως μέρος της πρώτης συνάντησης θα αποτελέσει η παρουσίαση του καταλόγου των δεξιοτήτων (competences) που αναμένεται να αναπτύξουν οι νεοεισερχόμενοι εκπαιδευτικοί και συγκεκριμένα, θα τονιστεί πως το βασικό στοιχείο στο οποίο βασίστηκε ο σχεδιασμός του Προγράμματος Εισαγωγικής Επιμόρφωσης ήταν η μελέτη και η προσπάθεια ορισμού των δεξιοτήτων (competences) αυτών. Με βάση αυτόν τον κατάλογο δεξιοτήτων, έγινε ο σχεδιασμός της κεντρικής επιμόρφωσης που προσφέρεται στους νεοεισερχομένους και τους μέντορες αλλά και των διαφόρων εργαλείων που θα χρησιμοποιηθούν στη σχολική μονάδα από τους νεοεισερχόμενους εκπαιδευτικούς, τους μέντορές τους, καθώς και την ομάδα στήριξης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

2. Θεσμός του Μέντορα - Μεντορική σχέση

Στη συνάντηση αυτή τονίζεται η σημασία της μεντορικής σχέσης και της σωστής εφαρμογής της, σε σχέση με τους νεοεισερχόμενους εκπαιδευτικούς. Συγκεκριμένα, θα παρουσιαστούν τα διάφορα στάδια της μεντορικής σχέσης και ο ρόλος και οι ευθύνες που αναμένεται να έχουν οι ίδιοι οι μέντορες. Επιπρόσθετα, θα παρουσιαστούν οι τέσσερις παράμετροι του μεντορικού έργου, σε σχέση πάντα με τις ανάγκες των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών (ψυχολογική, διοικητική, επαγγελματική, αξιολογική). Αυτές οι παράμετροι αποτέλεσαν τους άξονες σχεδιασμού του Προγράμματος εισαγωγικής επιμόρφωσης για τους μέντορες, προκειμένου να στηρίξουν σωστά τους νεοεισερχόμενους εκπαιδευτικούς. Συγκεκριμένα μέσα από τη(ν):

- ψυχολογική παράμετρο τονίζεται η σημασία του να υποστηριχθεί ψυχολογικά ο νεοεισερχόμενος σε διάφορα επίπεδα, ούτως ώστε να ενταχθεί ομαλά στο σχολικό σύστημα,
- διοικητική παράμετρο αναφέρεται η ανάγκη ο νεοεισερχόμενος να γνωρίσει τις δομές, τόσο του εκπαιδευτικού συστήματος, όσο και της σχολικής μονάδας,
- επαγγελματική παράμετρο δίνεται έμφαση σε βασικές αρχές μεθοδολογίας της διδασκαλίας, τις οποίες πρέπει να γνωρίζει και να εφαρμόζει ο νεοεισερχόμενος εκπαιδευτικός,
- αξιολογική παράμετρο σημειώνεται η σημασία της εφαρμογής μεθόδων αυτοαξιολόγησης και αναστοχασμού, για αναβάθμιση και βελτίωση του έργου τους ως επαγγελματίες.

3. Αποτελεσματική Διδασκαλία (για μέντορες)

Αναμένεται ότι, κατά τη διάρκεια των συναντήσεων, οι μέντορες θα προβληματιστούν γύρω από τους σημαντικότερους παράγοντες που σχετίζονται με την αποτελεσματική διδασκαλία και συναρτώνται με το ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει ο εκπαιδευτικός στη μάθηση των παιδιών.

Έμφαση θα δοθεί στους τρεις πυλώνες στους οποίους στοχεύουν τα Νέα Αναλυτικά Προγράμματα και στο διδακτικό μοντέλο που εισάγεται με αυτά. Στο πλαίσιο αυτό θα δοθεί έμφαση στις στρατηγικές μεγιστοποίησης της μάθησης σε τάξεις μικτής ικανότητας, με βάση τις αρχές της διαφοροποιημένης διδασκαλίας και της

καλλιέργειας μεταγνωστικών δεξιοτήτων. Επίσης, θα συζητηθεί ο ρόλος της αξιολόγησης στην εκπαιδευτική διαδικασία, όπως και τρόποι αξιολόγησης των επιτευγμάτων των μαθητών.
Παράλληλα, θα συζητηθεί το έντυπο διεξαγωγής παρατηρήσεων από μέντορες σε τάξεις όπου διδάσκουν νεοεισερχόμενοι εκπαιδευτικοί, το οποίο θα αξιοποιηθεί κατά τη διάρκεια της σχολικής πράξης και, στη συνέχεια, θα αποτελέσει τη βάση συζήτησης κατά τη φάση της ανατροφοδότησης σε κεντρικό επίπεδο.
Τέλος θα αναπτυχθούν καλές πρακτικές ανατροφοδότησης.

4. Συμβουλευτική Ψυχολογία

Στην ενότητα αυτή καλύπτονται τα θέματα:

Αυτεπίγνωση - Χειρισμός Συναισθημάτων

Η αυτεπίγνωση και ο χειρισμός των συναισθημάτων αποτελούν βασικά στοιχεία συναισθηματικής νοημοσύνης, τα οποία θα βοηθήσουν τον μέντορα να αντιληφθεί τη συναισθηματική κατάσταση του νεοεισερχόμενου εκπαιδευτικού (ενσυναίσθηση) και να διευκολύνει την προσαρμογή του.

Διαχείριση Άγχους

Το άγχος αποτελεί βασική πηγή επαγγελματικής εξουθένωσης (burnt out syndrome) για τους εκπαιδευτικούς και οδηγεί στην ανάπτυξη αμυντικής συμπεριφοράς, προκειμένου το άτομο να αντιμετωπίσει την «απειλή». Οι μέντορες, μέσα από την ανασκόπηση της προσωπικής τους εμπειρίας σε αγχογόνες καταστάσεις, θα εξασκηθούν στην αναγνώριση και το χειρισμό των μορφών αμυντικής συμπεριφοράς εκ μέρους του καθοδηγούμενου εκπαιδευτικού. Θα ασκηθούν, επίσης, σε δεξιότητες διαχείρισης του άγχους των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών.

Επικοινωνιακή Ικανότητα - Διαπροσωπικές Σχέσεις

Οι λεκτικοί και εξωλεκτικοί τρόποι επικοινωνίας καθορίζουν την ποιότητα των διαπροσωπικών σχέσεων στο σχολικό χώρο και επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού έργου. Συνεπώς η επισήμανση / συνειδητοποίηση των αναποτελεσματικών τρόπων επικοινωνίας και οι επιπτώσεις τους στις διαπροσωπικές σχέσεις αποτελούν σημαντικά στοιχεία στην ανάπτυξη της μεντορικής σχέσης. Οι υποψήφιοι μέντορες θα βοηθηθούν να κατανοήσουν τη σημασία της επικοινωνίας στις διαπροσωπικές σχέσεις και

να αναπτύξουν τις απαραίτητες δεξιότητες για σωστή επικοινωνία, με ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη της σωστής επικοινωνίας στη σχέση μέντορα – καθοδηγούμενου εκπαιδευτικού. Οι μέντορες θα έχουν την ευκαιρία να κάνουν πρακτική εξάσκηση στους τρόπους αποτελεσματικής επικοινωνίας, μέσα από την υπόδυση ρόλων, με βάση δοσμένα σενάρια.

Παροχή Ανατροφοδότησης

Οι νεοεισερχόμενοι εκπαιδευτικοί βελτιώνουν την αποδοτικότητά τους, όταν ενθαρρύνονται να κάνουν ανασκόπηση και να αξιοποιούν την ανατροφοδότηση που τους δίνεται για συγκεκριμένα θέματα τα οποία έχουν ή δεν έχουν κατακτήσει. Έτσι αποκτούν μια αίσθηση ιδιοκτησίας για την προσαρμογή και την ανάπτυξή τους. Οι μέντορες, αφού διερευνήσουν τη σημασία της ανατροφοδότησης στη μεντορική σχέση, θα ασκηθούν στους βασικούς κανόνες ανατροφοδότησης μέσα από την υπόδυση ρόλων.

5. Διαχείριση Τάξης

Στη συνάντηση αυτή θα δοθεί έμφαση σε θέματα που αφορούν στη διαχείριση τάξης και περιστρέφονται γύρω από τέσσερις άξονες:

α) την κατανόηση του τύπου του πληθυσμού της τάξης
β) το σχεδιασμό και την οργάνωση του μαθησιακού περιβάλλοντος
γ) την επικοινωνιακή ικανότητα και τη δημιουργία θετικού κλίματος στην τάξη
δ) τη διαχείριση συγκρούσεων – πειθαρχία

Οι συμμετέχοντες θα προβληματιστούν και θα ανταλλάξουν απόψεις σχετικά με το ρόλο που έχει να διαδραματίσει ο εκπαιδευτικός, ως προς την προώθηση εκείνων των ενεργειών που συγκροτούν την αποτελεσματική διαχείριση της τάξης.

Αναμένεται ότι το θέμα της διαχείρισης τάξης θα εξεταστεί και θα διερευνηθεί μέσα στα πλαίσια των κανονισμών λειτουργίας των σχολείων και τις σχετικές εγκυκλίους.

2. ΦΑΣΗ Β΄

Η Φάση Β΄ του Προγράμματος περιλαμβάνει κεντρική επιμόρφωση και εργασία στη σχολική μονάδα.

α. Κεντρική επιμόρφωση

Η κεντρική επιμόρφωση κατά τη Φάση Β΄ του προγράμματος θα περιλαμβάνει δύο συναντήσεις. Η πρώτη συνάντηση θα αποσκοπεί στον αναστοχασμό των συμμετεχόντων σε σχέση με την Αποτελεσματική Διδασκαλία, τη Διαχείριση τάξης και τη γενικότερη εφαρμογή του Προγράμματος στη σχολική μονάδα. Η δεύτερη συνάντηση θα ασχοληθεί με θέματα Συμβουλευτικής και θα διερευνήσει σε βάθος τη μεντορική σχέση και πώς αυτή εξελίσσεται. Το περιεχόμενο των συναντήσεων παρουσιάζεται συνοπτικά στον πίνακα που ακολουθεί.

β. Εργασία στη σχολική μονάδα

Ο μέντορας αναμένεται να εφαρμόσει στην πράξη - σε συνεργασία με το νεοεισερχόμενο εκπαιδευτικό - συγκεκριμένες πρακτικές, όπως θα προκύψουν από την Α΄ Φάση:

- Διερεύνηση αναγκών νεοδιόριστων εκπαιδευτικών (χρήση εργαλείων διερεύνησης),

Συναντήσεις	**Θεματική Ενότητα**	**Διάρκεια Περίοδοι**	**Χρόνος Διεξαγωγής**
1η	Αποτελεσματική Διδασκαλία (Αναστοχασμός - Έντυπα)	5	Πρωινή φοίτηση
2η	Συμβουλευτική	5	Απογευματινή φοίτηση
Σύνολο		**10**	

- Ανάπτυξη εξατομικευμένου σχεδίου δράσης που αναμένεται να καλύπτει τα επτά σημεία του καταλόγου των δεξιοτήτων / ικανοτήτων (competences) των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών,
- Παρουσίαση τουλάχιστον δέκα διδασκαλιών στην παρουσία του νεοεισερχόμενου, με έμφαση στις μεθοδολογικές προσεγγίσεις, που προτάθηκαν στη Φάση Α΄,
- Παρατήρηση τουλάχιστον δέκα μαθημάτων του νεοεισερχόμενου εκπαιδευτικού και συζήτηση-ανάλυση, μετά από αναστοχασμό,
- Πραγματοποίηση έξι τουλάχιστον συνδιδασκαλιών με το νεοεισερχόμενο στη σχολική μονάδα.

Παράλληλα, η ομάδα στήριξης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, με βάση το πρόγραμμα που έχει καθοριστεί για την κάθε σχολική μονάδα, φροντίζει και στηρίζει το έργο των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών και μεντόρων. Η στήριξη παρέχεται με επιτόπου επισκέψεις στη σχολική μονάδα σε τακτά χρονικά διαστήματα όπου:

- παρακολουθείται η εργασία που γίνεται με βάση τα έντυπα Παρακολούθησης και Αναστοχασμού,
- δίνεται ανατροφοδότηση στους εμπλεκομένους,
- εντοπίζονται περαιτέρω ανάγκες και καθορίζονται τα επόμενα βήματα, ώστε να εξασφαλίζεται η ποιότητα εφαρμογής του Προγράμματος,
- διατηρείται η συνέπεια εφαρμογής των δράσεων μέσω της συμπλήρωσης των διαφόρων εργαλείων,
- γίνονται παρεμβάσεις για επίλυση των προβλημάτων που προκύπτουν,
- μπορεί η ομάδα του Π.Ι. να λειτουργήσει ως σύνδεσμος μεταξύ του νεοεισερχόμενου εκπαιδευτικού, του μέντορα και της διεύθυνσης του σχολείου
- με τη δημιουργία Δικτύων Στήριξης, (σε τοπικό ή/και περιφερειακό επίπεδο) τόσο για τους νεοεισερχόμενους εκπαιδευτικούς, όσο και για τους μέντορες.

3. ΦΑΣΗ Γ΄

Η Φάση Γ΄ του Προγράμματος αποτελείται από δύο συναντήσεις στις οποίες οι μέντορες θα έχουν την ευκαιρία να παρουσιάσουν

την εργασία που έχουν κάνει στη σχολική μονάδα και να εκφράσουν τις απόψεις τους για το Πρόγραμμα και για το πώς θεωρούν ότι επηρεάζει τη μετέπειτα πορεία τους. Η παρουσίαση της εργασίας τους θα γίνει σε σχέση με τις παραμέτρους του έργου τους, όπως ορίστηκαν στην έναρξη του Προγράμματος.

Συναντήσεις	**Θεματική Ενότητα**	**Διάρκεια Περίοδοι**	**Χρόνος Διεξαγωγής**
1η	Αποτελεσματική Διδασκαλία / Διαχείριση τάξης	5	Πρωινή φοίτηση
2η	Θεσμός του μέντορα - Κλείσιμο	5	Απογευματινή φοίτηση
Σύνολο		**10**	

γ. Αξιολόγηση του Προγράμματος

Οι Μέντορες έχουν την υποχρέωση να ανταποκριθούν σε όλα τα πιο κάτω και να συμπληρώσουν τα αντίστοιχα έντυπα αξιολόγησης.

- Διερεύνηση αναγκών νεοδιόριστων εκπαιδευτικών (χρήση εργαλείου διερεύνησης) (**Έντυπο Α΄**).
- Ανάπτυξη εξατομικευμένου σχεδίου δράσης για κάθε νεοεισερχόμενο εκπαιδευτικό (**Έντυπο Β΄**).
- Παρουσίαση τουλάχιστον **10 διδασκαλιών στην παρουσία του** νεοεισερχομένου, με έμφαση στις μεθοδολογικές προσεγγίσεις, που προτάθηκαν στη Φάση Α΄ (**Έντυπο Γ΄**).
- Παρατήρηση τουλάχιστον **10 μαθημάτων του νεοεισερχόμενου εκπαιδευτικού** και συζήτηση-ανάλυση (**Έντυπο Δ΄**).
- Πραγματοποίηση **6 τουλάχιστον συνδιδασκαλιών του νεοεισερχομένου με το μέντορα** ή και άλλους εκπαιδευτικούς στη σχολική μονάδα (**Έντυπο Ε΄**) στην παρουσία του μέντορα.

Τα συμπληρωμένα έντυπα αξιολόγησης θα πρέπει να παραδοθούν στο Π.Ι. με την ολοκλήρωση του Προγράμματος για σκοπούς αξιολόγησης.

Επιπρόσθετα, με βάση τις οδηγίες, που θα τους δοθούν από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, οι μέντορες θα τηρούν **εργαλείο διεξα-**

γωγής παρατηρήσεων, κατά την παρακολούθηση διδασκαλίας του νεοεισερχομένου, το οποίο θα αξιοποιηθεί ως εξής:

α) στη Β΄ Φάση του Προγράμματος, στις κοινές δράσεις τους με τους νεοεισερχομένους και στην επιμόρφωση σε κεντρικό επίπεδο,

β) στις συναντήσεις με τα μέλη της ομάδας στήριξης του Π.Ι. και

γ) στη Γ΄ Φάση του Προγράμματος, όπου θα παρουσιάσουν τον αναστοχασμό τους, για τις διάφορες πτυχές του Προγράμματος.

Όλα τα σχετικά έντυπα θα βρίσκονται στην ιστοσελίδα του Π.Ι. (www.pi.ac.cy).

δ. Παρακολούθηση του Προγράμματος

Κατά την κεντρική επιμόρφωση θα τηρείται αυστηρά παρουσιολόγιο (Φάση Α΄, Φάση Β΄ και Φάση Γ΄) και η τακτική παρουσία των εκπαιδευτικών αποτελεί προϋπόθεση για την καταβολή του επιδόματος επιμόρφωσης. Οι εκπαιδευτικοί των οποίων οι απουσίες ξεπερνούν το 20% της διάρκειας του Προγράμματος, θα έχουν ως συνέπεια την απώλεια του δικαιώματος στο επίδομα επιμόρφωσης.

ε. Επίδομα Επιμόρφωσης

Για τους εκπαιδευτικούς που θα συμπληρώσουν επιτυχώς το Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Μεντόρων θα δίνεται επίδομα επιμόρφωσης για την κεντρική επιμόρφωση που θα προσφέρεται σε απογευματινό / μη εργάσιμο χρόνο, διάρκειας 20 διδακτικών περιόδων (Φάση Α΄, Φάση Β΄ και Φάση Γ΄). Συγκεκριμένα, θα δίνεται επίδομα επιμόρφωσης €200. Ένας εκπαιδευτικός θα θεωρείται ότι έχει συμπληρώσει επιτυχώς το Πρόγραμμα, όταν θα έχει παρακολουθήσει την κεντρική επιμόρφωση και όταν θα έχει ολοκληρώσει τις υποχρεώσεις του, όπως παρουσιάζονται πιο πάνω, στο σημείο **Αξιολόγηση του Προγράμματος**.

στ. Διδάσκοντες

Στο Πρόγραμμα διδάσκουν λειτουργοί του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και άτομα που έχουν ενταχθεί στο Μητρώο Εκπαιδευτών του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ 2012